

ÎNCHEIERE

14 decembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președinte, judecătorul
Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Ion Druță
Galina Stratulat

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către Olaru Ion și recursului declarat de Ministerul Justiției,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Olaru Ion împotriva Ministerului Justiției, intervenient accesoriu executorul judecătoresc Ungureanu Oleg și Consiliul mun. Chișinău cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 21 iulie 2016, prin care au fost respinse apelurile declarate de Olaru Ion și Ministerul Justiției și menținută hotărârea Judecătoriei Buiucani municipiul Chișinău din 12 mai 2016

c o n s t a t ă

La 01 martie 2016 Olaru Ion a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției, intervenienți accesorii executorul judecătoresc Ungureanu Oleg și Consiliul mun. Chișinău cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și repararea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, este veteran de război și activând în cadrul Brigăzii de Poliție cu Destinație Specială a Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova, în urma acțiunilor de luptă pentru apărarea Independenței și Integrității teritoriale a Republicii Moldova, a fost rănit în timpul obligațiilor de serviciu, fiind invalid de gradul II.

Menționează că, în conformitate cu prevederile art. 35 ale Legii cu privire la poliție nr. 416 din 18 decembrie 1990 cu toate modificările ulterioare, colaboratorilor poliției li se acordă de către organele publice locale, cel mult după trei ani de zile de la angajare la serviciu, spațiu locativ sub formă de apartament sau casă separată conform normelor stabilite de legislație.

Invocă prevederile art. 13 lit. d), art. 15 lit. u), art. 20 pct. (1) ale Legii nr.190 cu privire la veterani din 08 mai 2003, potrivit cărora, statul acordă drepturi și facilități suplimentare exprimate prin; acordarea, procurarea, construirea și întreținerea

locuințelor, cât și asigurarea prioritară cu spațiu locativ în conformitate cu legislația în vigoare.

Susține că, conform deciziei Preturii sectorului Ciocana, mun. Chișinău, reclamantul este atestat în rândul persoanelor, care necesită îmbunătățirea condițiilor de trai, în lista pentru participanții la acțiunile militare din Transnistria - sub nr. II.

Menționează că la 27 ianuarie 2009 s-a adresat cu o cerere către Primăria mun. Chișinău și Consiliul municipal Chișinău, în privința asigurării cu spațiu locativ în conformitate cu prevederile art. 35 al Legii Republicii Moldova “cu privire la poliție,, nr. 416 din 18 decembrie 1990 cu toate modificările ulterioare, art. 13 lit. d), art. 15 lit. u), art. 20 pct. (i) ale Legii nr.190 cu privire la veterani din 08 mai 2003 și în conformitate cu prevederile art. 1, 28, 29, 35, 37, 42, 44 ale Codului cu privire la locuințe al R.S.S. Moldovenești nr. 306 din 03 iunie 1983.

Conform răspunsului parvenit de la Direcția generală locativ comunală și amenajare a Consiliului Municipal Chișinău din 03 martie 2009 (0-113/09) la cererea prealabilă a lui Olaru Ion, acestuia i s-a comunicat că, Direcția generală locativ comunală și amenajare a examinat petiția referitor la problema locativă.

Legislația locativă în vigoare (art. 37 din Codul locativ) prevede acordarea încăperilor de locuit acelor cetățeni, care se află la evidență (la locul de muncă sau la locul de trai), în vederea îmbunătățirii condițiilor de locuit, potrivit ordinii de succesiune stabilite în listele respective și în funcție de mărimea spațiului locativ dat în exploatare și eliberat în centrul popular respectiv.

Prin urmare, problema asigurării cu locuință va putea fi soluționată în conformitate cu prevederile legislației locative în vigoare, în funcție de fondul locativ disponibil și cu respectarea ordinii de succesiune stabilite în liste.

Invocă că, luând în considerație, că nu a fost asigurat cu spațiu locativ de către autoritățile publice locale conform legislației în vigoare, locuiește în mun. Chișinău într-o odaie în cămin cu membrii familiei, reclamantul a fost nevoit să se adreseze în instanța de judecată pe 02 aprilie 2009 la Curtea de Apel Chișinău, depunând cerere către Consiliul municipal Chișinău, prin care a solicitat recunoașterea dreptului său împreună cu membrii familiei la îmbunătățirea condițiilor de trai, obligarea Consiliului municipal Chișinău să-l asigure împreună cu familia sa cu spațiu locativ întru îmbunătățirea condițiilor de trai conform normelor stabilite de legislația în vigoare, și încasarea prejudiciului moral.

Prin Hotărârea Colegiului civil și de contencios administrativ a Curții de Apel Chișinău din 12 iunie 2009, instanța de judecată a admis acțiunea parțial, recunoscând dreptul lui Olaru Ion împreună cu membrii familiei sale la asigurarea cu spațiu locativ conform normelor prevăzute de legislația în vigoare. A fost obligat Consiliul municipal Chișinău să atribuie familiei lui Olaru Ion locuință conform normelor prevăzute de art. 42 al Codului cu privire la locuințe. În rest, pretențiile au fost respinse.

Prin Decizia irevocabilă a Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova din 20 ianuarie 2010, instanța a respins recursul declarat de către Consiliul municipal Chișinău și a menținut hotărârea Curții de Apel Chișinău din 12 iunie 2009, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Olaru Ion împotriva Consiliului

municipal Chișinău cu privire la contestarea refuzului de a-l asigura cu spațiu locativ și repararea prejudiciului moral.

Indică că, după intrarea în vigoare a Deciziei sus menționate, la 08 februarie 2010 reclamantul s-a adresat cu o cerere către șeful Oficiului de executare al sectorului Centru mun. Chișinău, prin care a solicitat să contribuie la executarea hotărârii Curții de Apel Chișinău din 12 iunie 2009, menținută prin Decizia Colegiului Civil și de Contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție din 20 ianuarie 2010 conform legislației în vigoare.

Comunică că, conform încheierii executorului judecătoresc al Oficiului de executare Centru al DE MJ RM s-a stabilit un termen de 15 zile debitorului Consiliului municipal Chișinău, de a executa benevol cerințele documentului executoriu.

Prin răspunsul Direcției generale locativ-comunală și amenajare a Consiliului municipal Chișinău, reclamantul a fost informat că organele publice locale din motivul că sunt mai multe hotărâri judecătorești irevocabile neexecutate și din lipsa de surse financiare, nu poate executa hotărârea instanței de judecată.

Precizează reclamantul că hotărârea judiciară nominalizată a rămas fără executare până în prezent.

Mai indică că a înaintat în conformitate cu articolul 34 al Convenției Europene a Drepturilor Omului, precum și cu art. 45 și art. 47 ale Regulamentului Curții Europene a Drepturilor Omului, o cerere, în legătură cu faptul, că prin neexecutarea hotărârii Curții de Apel Chișinău din 12 iunie 2009, menținută prin Decizia Colegiului Civil și de Contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție din 20 ianuarie 2010, i se încalcă în conformitate cu art. 6 al Convenției, dreptul la un proces echitabil.

Consideră reclamantul că prin neexecutarea Deciziei judecătorești menționate, se încalcă și dreptul său la protecția proprietății, drept prevăzut de art. 1 al Protocolului 1 al Convenției.

Argumentează că, ca urmare a neexecutării hotărârii Colegiului civil și de contencios administrativ a Curții de Apel Chișinău din 12 iunie 2009, menținută prin Decizia irevocabilă a Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova din 20 ianuarie 2010, în baza Legii Republicii Moldova nr. 87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești menționate, instanța de judecată a dispus a acorda o sumă de bani pentru orice prejudiciu material, moral, costuri și cheltuieli suportate de către reclamant, hotărârea Judecătoriei Râșcani, mun. Chișinău din 09 noiembrie 2012, prin care a fost admisă parțial cererea de chemare în judecată depusă de Olaru Ion către Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova, intervenient accesoriu Ministerul Justiției al Republicii Moldova, Consiliul municipal Chișinău, executor judecătoresc Igor Doroftei, privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și a constatat violarea drepturilor reclamantului Olaru Ion prevăzute de art. 6 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale și art. 1 al Protocolului Adițional la Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale de către statul Republica Moldova și a încasat de la Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova în beneficiul reclamantului prejudiciul moral suportat pentru neexecutarea hotărârii Curții de Apel Chișinău din 12 iunie 2009,

în mărime de 20 000 lei, în rest acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată, ulterior fiind menținută prin decizia Colegiului civil al Curții de Apel Chișinău din 30 ianuarie 2013 și prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 15 mai 2013.

Consideră că, Consiliul municipal Chișinău și Guvernul Republicii Moldova nu au întreprins nici o măsură întru executarea hotărârii Curții de Apel Chișinău din 12 iunie 2009, menținută prin Decizia Colegiului Civil și de Contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție din 20 ianuarie 2010.

Menționează reclamantul că, pînă în prezent se află într-o stare continuă de imposibilitate de a-și realiza drepturile sale la executarea hotărârii judecătorești irevocabile.

Consideră că prin neexecutarea hotărârii menționate, i-a fost cauzat un prejudiciu moral în sumă de 100 000 lei.

Prin hotărârea Judecătoriei Buiucani, municipiul Chișinău din 12 mai 2016, a fost admisă parțial acțiunea, constatată încălcarea dreptului lui Olaru Ion la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, dispusă încasarea din bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul lui Olaru Ion a prejudiciului moral de 25 000 lei, în rest acțiunea a fost respinsă.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 21 iulie 2016, a fost respins apelul declarat de Olaru Ion și apelul declarat de Ministerul Justiției și menținută hotărârea Judecătoriei Buiucani municipiul Chișinău din 12 mai 2016.

La 07 octombrie 2016 Olaru Ion a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, prin care a cerut admiterea recursului, casarea în parte a deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe cu pronunțarea unei noi decizii de admitere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului a indicat că, decizia instanței de apel este neîntemeiată, adoptată fără indicarea temeiurilor de drept ce au stat la baza admiterii cererii de apel.

Astfel, intimatul a invocat faptul că instanța de judecată a interpretat eronat prevederile legale, a încălcat prevederile normelor de drept material și procedural și ca rezultat a emis o hotărâre parțial neîntemeiată.

La 11 octombrie 2016 Ministerul Justiției a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, prin care a cerut admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel cu pronunțarea unei decizii de respingere integrală a acțiunii ca neîntemeiată.

În motivarea recursului a indicat că, decizia instanței de apel este neîntemeiată, adoptată cu interpretarea și aplicarea eronată a normelor de drept material și aprecierea arbitrară a probelor

În circumstanțele date, instanța a ignorat prevederile Codului de Executare și ale Legii nr. 113, care reglementează expres că executarea începe la cererea creditorului. Prin urmare, în acest sens este relevant a menționa că orice acțiune a executorului judecătoresc în vederea executării documentului executoriu, necesită cererea creditorului.

Respectiv, în conformitate cu art. 4 Cod de Executare, creditorul dispune de dreptul de a cere executarea silită a documentelor executorii, precum și de a renunța la executarea începută sau de a amâna pornirea ei, în limitele prescripției dreptului stabilit.

Astfel, nu poate fi stabilită neîntreprinderea tuturor măsurilor necesare în vederea executării documentului executoriu nominalizat supra, în condițiile în care nemijlocit creditorul/intimatul nu a dat dovadă de maximă diligență și voință întru executarea documentului în beneficiul său.

Nu s-a luat în considerație nici faptul că de către autoritatea responsabilă de executarea hotărârii judecătorești au fost întreprinse toate măsurile care puteau fi efectuate pentru executarea documentului vizat.

Consideră neîntemeiată decizia instanței de apel și în partea acordării prejudiciului moral, deoarece instanța a ignorat prevederile art. 5 al Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011, care prevede expres că la constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, instanța de judecată poate decide că simpla constatare a încălcării dreptului reprezintă prin sine o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral.

Examinând temeiurile recursurilor, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile declarate de Olaru Ion și Ministerul Justiției, sunt inadmisibile din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Olaru Ion și recursul declarat de Ministerul Justiției nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432, alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele recursurilor nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. art. 432, alin. (2), (3) și (4) CPC.

Aici, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ține să menționeze că conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul declarat de Olaru Ion și recursul declarat de Ministerul Justiției asemenea aspecte nu se regăsesc.

Distinct de cele relatate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Olaru Ion și recursul declarat de Ministerul Justiției ca inadmisibile.

În conformitate cu art. art. 270, art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e

Recursul declarat de Olaru Ion și recursul declarat de Ministerul Justiției se consideră inadmisibile.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Ion Druță

Galina Stratulat